

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 6/08-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. apríla 2008 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Lalíka prerokoval prijatú sťažnosť J. K., K., zastúpeného advokátkou JUDr. Ľ. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 103/2003 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 103/2003 p o r u š i l základné právo J. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 103/2003 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietahov.

3. J. K. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia J. K. v sume 10 098 Sk (slovom desaťtisícdeväťdesiatosem slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. L. R., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Košice II j e p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 10 098 Sk (slovom desaťtisícdeväťdesiatosem slovenských korún) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 6/08-26 z 20. februára 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 103/2003.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že žalobou podanou okresnému súdu 6. mája 2003 sa domáhal zaplataenia náhrady škody z pracovného úrazu, ktorý utrpel na pracovisku žalovaného. Žaloba je evidovaná okresným súdom pod sp. zn. 24 C 103/2003.

Sťažovateľ ďalej uviedol: «Okresný súd Košice II. do dnešného dňa meritórne nerozhodol. Od podania žalobného návrhu v roku 2003 súd vo veci nekonal, prvé pojednávanie bolo vytýčené až na deň 26. 10. 2005. Pojednávania vytýčenom Okresným súdom Košice II. na deň 26. 10. 2005 sa sťažovateľ nezúčastnil z dôvodu dlhodobo zhoršeného zdravotného stavu, v tom čase bol už sťažovateľ po mozgovej príhode a k preprave mimo bytu nevyhnutne potreboval sprievodcu. Manželka sťažovateľa, bola v čase kedy sa malo pojednávať hospitalizovaná v nemocnici, o týchto skutočnostiach sťažovateľ písomne informoval súd. Okresný súd Košice II. bol ďalej vo veci nečinný v dobe od 26. 10. 2005 do 30. 10. 2006, kedy rozhodol o návrhu sťažovateľa zo dňa 22. 2. 2006 na ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa ust. § 30 O. s. p. tak, že návrh sťažovateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol.

Po odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Košice II., Krajský súd v Košiciach odvolaniu sťažovateľa vyhovel až uznesením zo dňa 30. 4. 2007 sp. zn. 5 Co/451/2006. Predmetné uznesenie bolo sťažovateľovi doručené v júli 2007, teda podľa názoru sťažovateľa došlo aj v konaní pred Krajským súdom v Košiciach k prietahom v trvaní najmenej deväť mesiacov.

Podľa názoru sťažovateľa súdny spor o trvá neprimerane dlhú dobu. Posledné pojednávanie pred Okresným súdom Košice sa konalo dňa 1. 10. 2007 a takmer po šiestich rokoch od začatia súdneho konania, konajúci súd po opakovaných žiadostiach sťažovateľa nariadil aj znalecké dokazovanie.

Nárok sťažovateľa na zaplataenie náhrady škody z pracovného úrazu nemožno považovať za práve ani fakticky zložitý, naviac Okresný súd Košice II. sa v podstate úkonom nevyhnutným na rozhodnutie v merite veci doteraz ani nezaoberal.

(...)

Sťažovateľ dňa 1. 9. 2007 podal na Najvyššom súde SR v Bratislave sťažnosť na prietahy v konaní, ktorá bola dňa 3. 9. 2007 postúpená Okresnému súdu Košice II.

Predseda Okresného súdu Košice II. v odpovedi sťažovateľovi uviedol, že „v určitých časových obdobiach síce medzi jednotlivými úkonmi uplynuli dlhšie časové úseky, avšak Vaše tvrdenie, že od roku 2003 ste neboli predvolaní ani na jediné pojednávanie nie je pravdivé. Pojednávania, konaného dňa 26. 10. 2005, ste sa bez ospravedlnenia nezúčastnili, hoci ste boli riadne a včas predvolaní“.»

3. Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 24 C 103/2003 a prikázal okresnému súdu konať v uvedenej veci bez prietáhov. Zároveň sťažovateľ žiada priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 100 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odôvodnil tým, že: *„predpokladal, že o uplatnenom nároku rozhodne súd rýchlo a bez prietáhov, keďže však súdne konanie bez výsledku pokračuje už šiesty rok okrem toho, že stratil dôveru v spravodlivé rozhodnutie súdu, pociťuje poníženie a znásobil sa aj pocit krivdy a odmietnutia spravodlivosti.“*

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci 14. marca 2008 písomne vyjadril okresný súd (sp. zn. SprV/ 149/2008) a 7. apríla 2008 k jeho vyjadreniu zaujala stanovisko právna zástupkyňa sťažovateľa.

4.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol:

„Žaloba (...) bola sťažovateľom doučená súdu dňa 6. 5. 2003. Dňa 13. 5. 2003 bol daný pokyn pre doručenie rovnopisu žaloby žalovanému, ktorý svoje stanovisko predložil súdu dňa 18. 7. 2003.

Dňa 26. 1. 2004 bolo vyjadrenie žalovaného doručené sťažovateľovi.

V mesiaci máj 2004 predložil sťažovateľ plnú moc pre zastupovanie v konaní manželkou.

Dňa 6. 6. 2005 bolo určené pojednávanie na 26. 10. 2005. Uvedeného pojednávania sa nezúčastnil sťažovateľ ani jeho splnomocnená zástupkyňa napriek tomu, že boli riadne a včas predvolaní.

(...)

Dňa 1. 3. 2006 predložila (zástupkyňa sťažovateľa, pozn.) potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Uznesením zo dňa 6. 10. 2006 bolo rozhodnuté o neustanovení žalobcovi zástupcu z radov advokátov na zastupovanie v predmetnom konaní. Dňa 25. 10. 2006 podal sťažovateľ proti uvedenému uzneseniu odvolanie, preto bol spis dňa 30. 10. 2006 predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach, na ktorom sa nachádzal do 6. 7. 2007, kedy bol vrátený s rozhodnutím, ktorým bolo uznesenie tunajšieho súdu zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Dňa 17. 7. 2007 bola sťažovateľovi ustanovená advokátka.

(...)

Vzhľadom na chronológiu vo veci vykonaných úkonov je nutné pripustiť, že medzi niektorými úkonmi uplynuli dlhšie časové úseky, ktoré zodpovedali objektívnym možnostiam v danom období aj v príslušnom súdnom oddelení vytvoreným.

(...)

Z uvedeného dôvodu, že teda sťažnosť bola podaná v čase plynulého konania, navrhujem aj v prípade konštatovania prietáhov ústavným súdom sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie nepriznať.“

4.2 Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedol: „Dňa 13. 5. 2003 bol daný pokyn pre doručenie rovnopisu žaloby žalovanému, ktorý svoje stanovisko predložil súdu dňa 18. 7. 2003. Konajúci súd doručil sťažovateľovi vyjadrenie dňa 26. 1. 2004, t. j. až pod siedmym mesiacoch, počas ktorých súd vo veci nevykonal žiaden procesný úkon a signalizujú prvé obdobie ničím neospravedlnených prietáhov v konaní.

Prvé pojednávanie vo veci bolo vytýčené na deň 26. 10. 2005, až po takmer dvoch rokoch od podania návrhu, a od doručenia vyjadrenia žalovaného sťažovateľovi (26. 1. 2004) čo predstavuje ďalších 21 mesiacov úplnej nečinnosti súdu.

Skutočnosť, že v mesiaci máji 2004 bolo súdu doručené plnomocenstvo sťažovateľa nemá vplyv na plynulosť súdneho konania a nie je ani úkonom súdu ako takým.

(...)

Pojednávania vytyčenom Okresným súdom Košice II na deň 26. 10. 2005 sa sťažovateľ nezúčastnil z dôvodu dlhodobého zhoršeného zdravotného stavu, v tom čase bol už sťažovateľ po mozgovej príhode a k preprave mimo bytu nevyhnutne potreboval sprievodcu. Manželka sťažovateľa, bola v čase kedy sa malo pojednávať hospitalizovaná v nemocnici, a o týchto skutočnostiach sťažovateľ písomne informoval súd.“

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti a k nej pripojených písomností, vyjadrení účastníkov konania a spisu okresného súdu sp. zn. 24 C 103/2003 zistil tento priebeh a stav konania:

Dňa 6. mája 2003 podal sťažovateľ okresnému súdu žalobu proti U. K., s. r. o. (ďalej len „žalovaná“), o náhradu škody z pracovného úrazu („*doplatiť ďalšiu náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a to vo výške určenej znaleckým posudkom, ktorý navrhujem za tým účelom nariadiť*“).

Dňa 3. júla 2003 bola žaloba doručená žalovanej.

Dňa 18. júla 2003 žalovaná namietala prekážku res iudicata (konanie sp. zn. 11 C 859/99).

Dňa 20. januára 2004 bol pripojený súdny spis sp. zn. 11 C 859/99.

Dňa 20. februára 2004 bola sťažovateľovi zaslaná výzva na vyjadrenie k stanovisku žalovanej a na oznámenie, či trvá na žalobe.

Dňa 8. marca 2004 sťažovateľ oznámil, že trvá na pokračovaní v konaní vo veci.

Dňa 14. mája 2004 manželka sťažovateľa (osobne) oznámila, že bude zastupovať sťažovateľa v konaní pred okresným súdom, a žiadala ho oslobodiť od platenia súdnych poplatkov.

Dňa 16. mája 2005 sťažovateľ písomne splnomocnil svoju manželku M. K. jeho zastupovaním, súčasne predložil „*Potvrdenie o osobných ... pomeroch...*“ a rozhodnutie Sociálnej poisťovne o výške jeho starobného dôchodku.

Dňa 30. mája 2005 okresný súd oznámil účastníkom, že predpokladaný termín pojednávania bude v II. polroku 2005.

Dňa 30. júna 2005 okresný súd stanovil termín pojednávania na 26. október 2005 (predvolanie doručené sťažovateľovi 25. augusta 2005 a jeho splnomocnenkyňi 23. augusta 2005).

Dňa 26. augusta 2005 okresný súd oznámil sťažovateľovi, že je zákonom oslobodený v konaní o náhradu škody z pracovného úrazu od platenia súdnych poplatkov.

Dňa 26. októbra 2005 bolo pojednávanie (prítomná len právna zástupkyňa žalovanej) odročené na neurčito.

Dňa 28. októbra 2005 okresný súd vyzval sťažovateľa (a jeho splnomocnenkyňu), aby v lehote 20 dní oznámil, či trvá na žalobe, a ak áno, aby predložil lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia.

Dňa 8. decembra 2005 boli osobne predložené okresnému súdu písomnosti z Fakultnej nemocnice s poliklinikou K. a od ošetrojúcich lekárov.

Dňa 14. februára 2006 okresný súd opätovne vyzval sťažovateľa na predloženie požadovaného posudku (doručené sťažovateľovi 17. februára 2006).

Dňa 22. februára 2006 splnomocnenkyňa osobne požiadala o ustanovenie právneho zástupcu pre sťažovateľa a 1. marca 2006 predložila „*Potvrdenie o osobných... pomeroch...*“ sťažovateľa.

Dňa 6. októbra 2006 okresný súd uznesením č. k. 24 C 103/03-47 neustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu z radov advokátov.

Dňa 25. októbra 2006 sťažovateľ podal proti uzneseniu odvolanie.

Dňa 30. októbra 2006 súdny spis bol predložený Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na odvolacie konanie.

Dňa 30. apríla 2007 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 451/2006-53 zrušil prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 6. júla 2007 súdny spis bol vrátený okresnému súdu (uznesenie krajského súdu bolo doručené sťažovateľovi 20. júla 2007).

Dňa 17. júla 2007 okresný súd uznesením č. k. 24 C 103/03-56 ustanovil sťažovateľovi advokátku JUDr. K. A., K., na zastupovanie v konaní (žaloba bola doručená advokátke 3. augusta 2007).

Dňa 7. augusta 2007 nahliadol do spisu advokátsky koncipient advokátky.

Dňa 13. augusta 2007 okresný súd stanovil termín pojednávania na 10. október 2007.

Dňa 20. augusta 2007 advokátka navrhla ustanoviť znalca na vypracovanie posudku o zdravotnom stave sťažovateľa.

Dňa 10. októbra 2007 pojednávanie (prítomní účastníci a ich právni zástupcovia) bolo po vypočutí prítomných odročené na 7. december 2007. Sťažovateľ bol vyzvaný predložiť posudok o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia a špecifikovať žalobný nárok.

Dňa 5. novembra 2007 sťažovateľ požiadal okresný súd o ustanovenie znalca na vypracovanie posudku v požadovanom smere, lebo Nemocnica K., a. s., reagovala negatívne na výzvu jeho advokátky.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

1. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je posúdenie nároku sťažovateľa na náhradu škody z pracovného úrazu, kde už v žalobnom návrhu žiada „*doplatiť ďalšiu náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a to vo výške určenej znaleckým posudkom, ktorý navrhujem za tým účelom nariadiť*“, t. j. ide o existenčnú vec, o agendu súvisiacu s pracovným úrazom, zdravotnou a sociálnou situáciou sťažovateľa, kde sa predpokladá osobitná pozornosť decíznych orgánov verejnej moci venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu, aby bol naplnený účel príslušného (v danom prípade súdneho) konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (napr. I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03, I. ÚS 158/04).

1.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú na rozhodnutie. Na základe týchto hľadísk konanie o náhradu škody z pracovného úrazu nehodnotil ako právne zložité konanie.

1.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa na priesťahoch v konaní podieľal iba tým, že bez ospravedlnenia sa nezúčastnil pojednávania 26. októbra 2005 (v tej dobe bol sťažovateľ po mozgovej príhode a manželka bola hospitalizovaná v nemocnici, pozn.).

1.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu vrátane významu predmetného konania pre jeho účastníkov.

Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd vychádzal nielen z hľadiska sťažovateľom namietaného obdobia zbytočných prietahov, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného konania. V tomto ohľade zistil, že konanie vedené okresným súdom až do podania sťažnosti na ústavný súd trvalo viac ako 4 roky a 5 mesiacov (z uvedenej doby sa spis viac ako 9 mesiacov nachádzal na krajskom súde, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu o neustanovení advokáta, ktorý prvostupňové rozhodnutie zrušil a sťažovateľovi napokon advokát ustanovený bol, pozn.). Počas tejto doby bol okresný súd absolútne nečinný v období od 3. júla 2003 do 20. februára 2004, ďalej od 8. marca 2004 do 30. mája 2005. Ďalšia nečinnosť okresného súdu nasledovala od 22. februára 2006 do 6. októbra 2006. Navyše konanie okresného súdu spočívalo takmer iba v komunikácii so sťažovateľom napriek tomu, že sťažovateľ ho už v žalobnom návrhu žiadal o ustanovenie znalca, ktorý objektívne posúdi jeho zdravotný stav na určenie jeho nároku z pracovného úrazu. Ústavný súd hodnotí obdobie absolútnej nečinnosti od 3. júla 2003 do 20. februára 2004, ďalej od 8. marca 2004 do 30. mája 2005 a od 22. februára 2006 do 6. októbra 2006 ako zbytočný prietah v trvaní 2 rokov a 5 mesiacov.

Aj keď v ostatnom období okresný súd konal vo veci, jeho konanie nebolo dostatočne efektívne a sústredené, čo sa prejavilo najmä v posudzovaní žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a ustanovenie znalca na posúdenie zdravotného stavu sťažovateľa.

Podľa § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v konaní postupuje súd v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Podľa § 100 OSP len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Pritom sa usiluje predovšetkým o to, aby sa spor vyriešil zmierne a aby konanie pôsobilo výchovne. Podľa § 114 OSP ak súd neodmietol návrh z procesných dôvodov alebo nerozhodol o zastavení konania podľa tohto

zákona alebo osobitného predpisu, pojednávanie pripraví tak, aby bolo možné rozhodnúť o veci spravidla na jedinom pojednávaní.

2. Ústavný súd vzhľadom na všetky uvedené dôvody vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

3. Ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov, lebo konanie nie je právoplatne skončené.

4. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk. Svoju žiadosť odôvodnil tým, že prietahmi v konaní je už viac ako 4 roky vystavený značnej právnej neistote v zásadnej otázke o náhrade škody za pracovný úraz a odškodnenie bolesti a za sťaženie spoločenského uplatnenia. Ďalej uviedol, že stratil dôveru v spravodlivé rozhodnutie súdu, pociťuje poníženie a znásobil sa aj pocit krivdy a odmietnutia spravodlivosti.

Vzhľadom na okolnosti danej veci (najmä na jej predmet a význam pre účastníka konania) ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa (pozri body 1.1 až 1.3 tejto časti), ako aj na predmet konania považuje za primerané v sume 40 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

5. Ústavný súd ďalej uvádza, že v konaní pred ústavným súdom platí podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde zásada, že účastník konania uhradza trovy konania zo svojho. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľa. Právna zástupkyňa sťažovateľa vykonala tri úkony právnych služieb, a to prevzatie a príprava zastupovania, písomné podanie z 11. februára 2008 a 7. apríla 2008. Odmena za jeden úkon právnych služieb (v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov v znení neskorších predpisov) za rok 2008 je jedna šestina z výpočtového základu 19 056 Sk, t. j. 3 176 Sk a trikrát režijný paušál 190 Sk. Za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom patrí advokátke odmena v celkovej sume 10 098 Sk.

Keďže ústavný súd po splnení podmienok ustanovil sťažovateľovi právnu zástupkyňu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, uložil Kancelárii ústavného súdu uhradiť ustanovenej právnej zástupkyňi trovy právneho zastúpenia.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľom rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 31a zákona o ústavnom súde sa na konanie pred ústavným súdom použijú primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 148 ods. 1 OSP štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zároveň uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia na účet ústavného súdu do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľom rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto rozhodnutia.

6. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2008